

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ *ṭṛtīyaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ tr̥tīyaḥ sargaḥ ॥

laṅkāmaḥvalōkya hanumatō vismayastatra praviśatastasya
laṅkayāvarōdhastatprahāreṇa pīḍitayā tayā tasmai puryyāṃ
pravēṣṭumanumatidānam

sa lambaśikharē lambē lambatōyadasannibhē |
sattvamāsthāya mēdhāvī hanumān mārutātmajaḥ || 5.3.1 ||

niśi laṅkāṃ mahāsattvō vivēśa kapikuñjaraḥ |
ramyakānanatōyādhyāṃ purīṃ rāvaṇapālītām || 5.3.2 ||

śāradāmbudharaprakhyairbhavanairupaśōbhitām |
sāgarōpamanirghōṣāṃ sāgarānilasēvitām || 5.3.3 ||

supuṣṭabalasampuṣṭāṃ yathaiḥ viṭapāvatīm |
cārutōraṇaniryūhāṃ pāṇḍuradvāratōraṇām || 5.3.4 ||

bhujagācaritām guptām śubhām bhōgavatīmiva |
tām savidyudghanākīrṇām jyōtirgaṇaniṣēvitām || 5.3.5 ||

caṇḍamārutanirhrādāṃ yathā cāpyamarāvatīm |
śātakumbhēna mahatā prākārēṇābhisaṃvṛtām || 5.3.6 ||

kiṅkiṅjālaghōṣābhiḥ patākābhiralāṅkṛtām |
āsādyā sahasā hr̥ṣṭaḥ prākāramabhipēdivān || 5.3.7 ||

vismayāviṣṭaḥṛdayaḥ purīmālōkya sarvataḥ |
jāmbūnadamayairdvārairvaidūryakṛtavēdikaiḥ || 5.3.8 ||

vajrasphaṭikamuktābhirmaṇikuṭṭimabhūṣitaiḥ |
taptahāṭakaniryūhai rājatāmalapāṇḍuraiḥ || 5.3.9 ||

vaidūryakṛtasōpānaiḥ sphāṭikāntarapāṃsubhiḥ |
cārusaṅjavanōpētaiḥ khamivōtpatitaiḥ śubhaiḥ || 5.3.10 ||

krauñcabarhiṅasaṅghuṣṭai rājahaṃsaniṣēvitaiḥ |
tūryābharāṇanirghōṣaiḥ sarvataḥ parināditām || 5.3.11 ||

vasvōkasārpratimāṃ samīkṣya nagarīm tataḥ |
khamivōtpatitāṃ laṅkāṃ jaharṣa hanumān kapiḥ || 5.3.12 ||

tāṃ samīkṣya purīm laṅkāṃ rākṣasādhipatēḥ śubhām |
anuttamāmṛddhimatīm cintayāmāsa vīryavān || 5.3.13 ||

nēyamanyēna nagarī śakyā dharṣayituṃ balāt |
rakṣitā rāvaṇabalairudyatāyudhapānibhiḥ || 5.3.14 ||

kumudāṅgadayōrvāpi suṣēṅasya mahākapēḥ |
prasiddhēyaṃ bhavēd bhūmirmaindadvividayōrapī || 5.3.15 ||

vivasvatāstanūjasya harēśca kuśaparvaṇaḥ |
ṛkṣasya kapimukhyasya mama caiva gatirbhavēt || 5.3.16 ||

samīkṣya ca mahābāhō rāghavasya parākramam |
lakṣmaṇasya ca vikrāntamabhavat prītimān kapiḥ || 5.3.17 ||

tāṃ ratnavasanōpētāṃ gōṣṭhāgārāvataṃsikām |
yantrāgārastanīmṛddhāṃ pramadāmiva bhūṣitām || 5.3.18 ||

tāṃ naṣṭatimirāṃ dīpairbhāsvaraiśca mahāgrahaiḥ |
nagarīm rākṣasēndrasya sa dadarśa mahākapiḥ || 5.3.19 ||

atha sā hariśārdūlaṃ praviśantaṃ mahākapim |
nagarī svēna rūpēṇa dadarśa pavanātmajam || 5.3.20 ||

sā taṃ harivaramṃ dṛṣṭvā laṅkā rāvaṇapālītā |
svayamēvōtthitā tatra vikṛtānanadarśanā || 5.3.21 ||

purastāt tasya vīrasya vāyusūnōratiṣṭhata |
muñcamānā mahānādamabravit pavanātmajam || 5.3.22 ||

kastvaṃ kēna ca kāryēṇa iha prāptō vanālaya |
kathayasvēha yat tattvaṃ yāvat prāṇā dharanti tē || 5.3.23 ||

na śakyaṃ khalviyaṃ laṅkā pravēṣṭuṃ vānara tvayā |
rakṣitā rāvaṇabalairabhiguptā samantataḥ || 5.3.24 ||

atha tāmabravīd vīrō hanumānagrataḥ sthitām |
kathayiṣyāmi tat tattvaṃ yanmāṃ tvaṃ paripṛcchasē || 5.3.25 ||

kā tvaṃ virūpanayanā puradvārē'vatiṣṭhasē |
kimarthaṃ cāpi mām krōdhānnirbhartsayasi dāruṇē || 5.3.26 ||

hanumadvacanaṃ śrutvā laṅkā sā kāmarūpiṇī |
uvāca vacanaṃ kruddhā paruṣaṃ pavanātmajam || 5.3.27 ||

ahaṃ rākṣasarājasya rāvaṇasya mahātmanaḥ |
ājñāpratīkṣā durdharṣā rakṣāmi nagarīmimām || 5.3.28 ||

na śakyaṃ māmavajñāya pravēṣṭuṃ nagarīmimām |
adya prāṇaiḥ parityaktaḥ svapsyasē nihatō mayā || 5.3.29 ||

ahaṃ hi nagarī laṅkā svayamēva plavaṅgama |
sarvataḥ parirakṣāmi atastē kathitaṃ mayā || 5.3.30 ||

laṅkāyā vacanaṃ śrutvā hanūmān mārutātmajaḥ |
yatnavān sa hariśrēṣṭhaḥ sthitaḥ śaila ivāparaḥ || 5.3.31 ||

sa tāṃ strīrūpavikṛtāṃ dṛṣṭvā vānarapuṅgavaḥ |
ābabhāṣē'tha mēdhāvī sattvavān plavagarṣabhaḥ || 5.3.32 ||

drakṣyāmi nagarīṃ laṅkāṃ sāṭṭaprākāratōraṇām |
ityarthamiha samprāptaḥ paraṃ kautūhalaṃ hi mē || 5.3.33 ||

vanānyupavanānīha laṅkāyāḥ kānanāni ca |
sarvatō gṛhamukhyāni draṣṭumāgamaṇaṃ hi mē || 5.3.34 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā laṅkā sā kāmarūpiṇī |
bhūya ēva punarvākyam babhāṣē paruṣākṣaram || 5.3.35 ||

māmanirjitya durbuddhē rākṣasēsvarapālītām |
na śakyaṃ hyadya tē draṣṭum purīyam vānarādharma || 5.3.36 ||

tataḥ sa hariśārdūlastāmuvāca nisācarīm |
dṛṣṭvā purīmimāṃ bhadre punaryāsyē yathāgatam || 5.3.37 ||

tataḥ kṛtvā mahānādaṃ sā vai laṅkā bhayaṅkaram |
talēna vānaraśrēṣṭhaṃ tāḍayāmāsa vēgitā || 5.3.38 ||

tataḥ sa hariśārdūlō laṅkāyā tāḍitō bhṛśam |
nanāda sumahānādaṃ vīryavān mārutātmajaḥ || 5.3.39 ||

tataḥ saṃvartayāmāsa vāmahastasya sō'ṅgulīḥ |
muṣṭinābhijaghānainām hanumān krōdhamūrcchitaḥ || 5.3.40 ||

strī cēti manyamānēna nātikrōdhaḥ svayaṃ kṛtaḥ |
sā tu tēna prahārēṇa vihvalāṅgī nisācarī |

papāta sahasā bhūmau vikṛtānanadarśanā || 5.3.41 ||

*tatastu hanumān vīrastāṃ dṛṣṭvā vinipātītām |
kr̥pāṃ cakāra tējasvī manyamānaḥ striyaṃ ca tām || 5.3.42 ||*

*tatō vai bhṛśamudvignā laṅkā sā gadgadākṣaram |
uvācāgarvitaṃ vākyaṃ hanumantaṃ plavaṅgamam || 5.3.43 ||*

*prasīda sumahābāhō trāyasva harisattama |
samayē saumya tiṣṭhanti sattvavantō mahābalāḥ || 5.3.44 ||*

*ahaṃ tu nagarī laṅkā svayamēva plavaṅgama |
nirjitāhaṃ tvayā vīra vikramēṇa mahābala || 5.3.45 ||*

*idaṃ ca tathyaṃ śṛṇu mē bruvantyā vai harīśvara |
svayaṃ svayambhuvā dattaṃ varadānaṃ yathā mama || 5.3.46 ||*

*yadā tvāṃ vānaraḥ kaścīd vikramād vaśamānayēt |
tadā tvayā hi vijñēyaṃ rakṣasāṃ bhayamāgatam || 5.3.47 ||*

*sa hi mē samayaḥ saumya prāptō'dya tava darśanāt |
svayambhūvihitaḥ satyō na tasyāsti vyatikramaḥ || 5.3.48 ||*

*sītānimittaṃ rājñastu rāvaṇasya durātmanaḥ |
rakṣasāṃ caiva sarvēṣāṃ vināśaḥ samupāgataḥ || 5.3.49 ||*

*tat praviśya harīśreṣṭha purīṃ rāvaṇapālītām |
vidhatsva sarvakāryāṇi yāni yāniha vāñchasi || 5.3.50 ||*

*praviśya śāpōpahatām harīśvara
purīṃ śubhāṃ rākṣasamukhyapālītām |
yadṛcchayā tvaṃ janakātmajāṃ satīm*

vimārga sarvatra gatō yathāsukham || 5.3.51 ||

*|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē ṭṛtīyaḥ
sargaḥ ||*